

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, N 22, ст.115)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001, ВВР, 2001, N 30, ст.139
N 1248-VI ([1248-17](#)) від 14.04.2009, ВВР, 2009, N 34-35, ст.506
N 5460-VI ([5460-17](#)) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 2-3, ст.41
N 442-VII ([442-18](#)) від 05.09.2013, ВВР, 2014, N 20-21, ст.727 }

{ У назві та тексті Закону слова "іонізуючих випромінювань"
в усіх відмінках замінено словами "іонізуючого випромінювання" у відповідних відмінках згідно із Законом
N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001 }

Цей Закон спрямований на забезпечення захисту життя, здоров'я та майна людей від негативного впливу іонізуючого випромінювання, спричиненого практичною діяльністю, а також у випадках радіаційних аварій, шляхом виконання запобіжних та рятувальних заходів і відшкодування шкоди.

Р о з д і л І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

втручання - будь-яка дія, спрямована на зменшення опромінення або запобігання йому чи можливості опромінення людини від джерел, що не належать до сфери контрольованої практичної діяльності або які вийшли з-під контролю;

ефективна доза опромінення - розрахункова доза опромінення людини, яка враховує вклади ефектів опромінення різних органів і тканин людини на стан її здоров'я у цілому;

критична група людей - однорідна за умовами життя, віком і статтю група, яка може отримати максимальні ефективні дози опромінення за певним шляхом опромінення внаслідок практичної діяльності;

опромінення - вплив на людину іонізуючого випромінювання, яке може бути зовнішнім опроміненням внаслідок практичної діяльності від джерел іонізуючого випромінювання поза тілом людини або внутрішнім опроміненням від джерел іонізуючого випромінювання, які знаходяться всередині тіла людини;

опромінення населення - опромінення, якого зазнає (зазнала) людина від ядерних установок і джерел іонізуючого випромінювання, за винятком професійного і медичного опромінення та опромінення, зумовленого місцевим природним радіаційним фоном;

опромінення професійне - опромінення персоналу в процесі його роботи;

основна дозова межа опромінення - максимально допустимий рівень індивідуальної ефективної дози

опромінення людини,
встановлений цим Законом, перевищення якого вимагає
застосування
заходів щодо захисту людини;

практична діяльність - діяльність людини, під
час здійснення
якої запроваджуються додаткові джерела
випромінювання або
додаткові шляхи опромінення, чи збільшується
кількість людей, які
підпадають під вплив опромінення, внаслідок якої
збільшуються
величини опромінення, його ймовірність або кількість
опромінених
людей;

природний радіаційний фон - опромінення,
зумовлене космічним
випромінюванням та випромінюванням природних
радіонуклідів,
природно розподілених у землі, воді, повітрі та
інших елементах
біосфери;

рівень втручання - очікувана розрахункова
величина дози
опромінення людини, яка зумовлює необхідність
обов'язкового вжиття
заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючого
випромінювання.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Цей Закон регулює правовідносини між державою
в особі її
відповідних органів виконавчої влади, юридичними
та фізичними
особами, що виникають у зв'язку з практичною
діяльністю.

Стаття 3. Право людини на забезпечення захисту
від впливу
іонізуючого випромінювання

Кожна людина, яка проживає або тимчасово
перебуває на

території України, має право на захист від впливу іонізуючого випромінювання. Це право забезпечується здійсненням комплексу заходів щодо запобігання впливу іонізуючого випромінювання на організм людини вище встановлених дозових меж опромінення, компенсацією за перевищення встановлених дозових меж опромінення та відшкодуванням шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючого випромінювання.

Стаття 4. Право громадян та їх об'єднань на інформацію щодо стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

Громадяни України та їх об'єднання мають право на отримання інформації щодо рівнів опромінення людини та заходів захисту від впливу іонізуючого випромінювання в місцях їх проживання чи роботи від відповідних органів виконавчої влади, до відання яких належать функції захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання згідно з законодавством України.

Р о з д і л І І

ОСНОВНІ ДОЗОВІ МЕЖІ ОПРОМІНЕННЯ ТА РІВНІ ВТРУЧАННЯ

Стаття 5. Основні дозові межі опромінення населення

Основна дозова межа індивідуального опромінення населення не повинна перевищувати 1 мілізіверта* ефективної дози опромінення за

рік, при цьому середньорічні ефективні дози опромінення людини, віднесеної до критичної групи, не повинні перевищувати встановлених цією статтею основних дозових меж опромінення незалежно від умов та шляхів формування цих доз.

Дозові межі індивідуального опромінення населення та критерії щільності забруднення ґрунтів на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, визначаються законами України та іншими нормативно-правовими актами.

---

* Мілізіверт (мЗв) - похідна від одиниці вимірювання еквівалентної та ефективної дози іонізуючого опромінення - зіверт (Зв) (у системі СІ). Позасистемна одиниця - бер (1 мЗв дорівнює 0,1 бера). (Примітка до частини першої статті 5 в редакції Закону N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Стаття 6. Основні дозові межі опромінення персоналу

Основна дозова межа індивідуального опромінення персоналу об'єктів, на яких здійснюється практична діяльність, введених в експлуатацію після набрання чинності цим Законом, не повинна перевищувати 20 мілізівертів ефективної дози опромінення на рік, при цьому допускається її збільшення до 50 мілізівертів за умови, що середньорічна доза опромінення протягом п'яти років підряд не перевищує 20 мілізівертів.

Основна дозова межа індивідуального опромінення персоналу об'єктів, на яких здійснюється практична діяльність, введених в експлуатацію до набрання чинності цим Законом, не повинна перевищувати 50 мілізівертів ефективної дози опромінення за будь-які 12 місяців роботи підряд, з поступовим зменшенням дозової межі опромінення до 20 мілізівертів за рік протягом перехідного періоду.

Тривалість перехідного періоду визначається органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки для конкретних умов практичної діяльності.

Стаття 7. Залучення осіб до ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків

Залучення осіб до ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків допускається лише на добровільних засадах, за контрактом, в якому повинна зазначатися можлива доза опромінення за час ліквідації радіаційної аварії та її наслідків.

Залучення до ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків осіб, які мають медичні протипоказання, осіб віком до 18 років та жінок дітородного віку забороняється.

Опромінення осіб, залучених до ліквідації радіаційної аварії та її наслідків, вище основних дозових меж опромінення, встановлених цим Законом, допускається лише за їх згодою, у випадках, якщо не можна вжити заходів, які виключають їх перевищення, і може бути виправдано лише рятуванням

життя людей та попередженням подальшого небезпечного розвитку аварії і опромінення більшої кількості людей.

Стаття 8. Рівні втручання у разі радіаційних аварій

Втручання, зумовлене необхідністю захисту життя та здоров'я людини, повинно бути таким, щоб зменшення шкоди, заподіяної впливом іонізуючого випромінювання шляхом зниження дози опромінення, було достатнім для виправдання як необхідності втручання, так і спричинених цим втручанням збитків.

Заходи щодо укриття людей застосовуються, якщо протягом перших двох тижнів після аварії очікувана сукупна ефективна доза опромінення може перевищити 5 мілізівертів. (Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Тимчасова евакуація людей здійснюється у разі, якщо протягом перших двох тижнів після аварії ефективна доза опромінення може досягти рівня 50 мілізівертів. (Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Йодна профілактика застосовується у разі, якщо очікувана поглинута доза опромінення щитовидної залози від накопиченого в ній радіоактивного йоду може перевищити 50 мілігрей* для дітей або 200 мілігрей для дорослих згідно з установленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сфері охорони здоров'я регламентами. { Частина четверта статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001, N 5460-VI ([5460-17](#)) від 16.10.2012 }

(Частину п'яту статті 8 виключено на підставі Закону N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

---

* Мілігрей (мГр) - похідна від одиниці вимірювання поглиненої дози іонізуючого опромінення - грей (Гр) (у системі СІ). Позасистемна одиниця - рад (1 мГр дорівнює 0,1 рада). (Примітка до частини четвертої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Р о з д і л ІІІ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ ВІД ВПЛИВУ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ

Стаття 8-1. Повноваження Верховної Ради України щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

До повноважень Верховної Ради України щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання належать:

визначення основ державної політики у сфері захисту людини

від впливу іонізуючого випромінювання;

визначення правових засад регулювання відносин у сфері захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання;

затвердження основної дозової межі індивідуального опромінення населення та персоналу об'єктів, на яких здійснюється практична діяльність;

затвердження правового режиму радіоактивно забруднених територій; { Абзац п'ятий статті 8-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5460-VI ([5460-17](#)) від 16.10.2012 }

затвердження розміру компенсації за перевищення річної основної дозової межі індивідуального опромінення;

затвердження Положення та персонального складу Національної комісії з радіаційного захисту населення України. { Розділ III доповнено статтею 8-1 згідно із Законом N 1248-VI ([1248-17](#)) від 14.04.2009 }

Стаття 9. Повноваження Кабінету Міністрів України,

міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

До повноважень Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання належать:

розроблення і впровадження стандартів, норм та правил, виконання яких забезпечує неперевищення основних дозових меж опромінення людини та безпечно здійснення практичної діяльності;

здійснення методичного керівництва діяльністю державної системи обліку та контролю індивідуальних доз опромінення персоналу, експертних оцінок її повноти і достатності, а також проведення аналізів і оцінок стану дозових навантажень населення і персоналу;

організація і здійснення нагляду за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання на відповідних територіях місцевими органами виконавчої влади;

здійснення державного контролю за безпечним веденням практичної діяльності;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

Стаття 10. Повноваження місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

До повноважень місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання належить:

прийняття згідно з законодавством України рішень щодо застосування на відповідній території заходів втручання у разі радіаційних аварій;

організація проведення в установленому порядку щорічних обстежень з метою оцінки стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання та ведення екологічного паспорта території;

здійснення організаційного керівництва системою обліку та контролю доз опромінення населення на відповідній території;

організація контролю за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах;

погодження планів заходів щодо захисту населення від радіаційних аварій та їх наслідків;

забезпечення постійної готовності засобів оповіщення населення відповідної території про виникнення радіаційної аварії;

організація контролю за виконанням заходів щодо захисту населення від радіаційних аварій та їх наслідків;

забезпечення населення, в місцях його проживання, інформацією щодо рівнів опромінення людини та заходів захисту від впливу іонізуючого випромінювання, що виконуються на відповідній території;

розроблення та впровадження регіональних програм захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання;

оповіщення населення у разі виникнення радіаційної аварії та інформування про рятувальні та профілактичні заходи у зв'язку з

цим. (Статтю 10 доповнено абзацом згідно із Законом N 2397-III

([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Стаття 11. Оцінка стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

Оцінка стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання здійснюється з метою планування і проведення заходів захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання та аналізу ефективності цих заходів місцевими органами виконавчої влади.

Оцінка стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання проводиться згідно з такими основними показниками:

характеристика радіоактивного забруднення довкілля;

вірогідність радіаційних аварій, їх розмір та можливий вплив на людину;

ступінь готовності до ефективної ліквідації радіаційних аварій та їх наслідків;

аналіз доз опромінення окремих груп населення від усіх джерел іонізуючого випромінювання;

число осіб, які зазнали опромінення вище допустимих дозових меж;

аналіз забезпечення заходів захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання та додержання стандартів, норм і правил у цій сфері на відповідній території.

Результати оцінки щорічно заносяться в радіаційно-екологічний паспорт території. (Частина третя статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Форма та порядок ведення радіаційно-екологічного паспорта

території затверджуються в установленому законодавством порядку.

(Частина четверта статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

Стаття 12. Регіональна програма захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

Регіональна програма захисту населення від впливу іонізуючого випромінювання розробляється згідно з щорічною оцінкою стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання на відповідній території і повинна включати такі заходи:

пошук і виявлення джерел та шляхів, що спричиняють вплив іонізуючого випромінювання на людину;

реалізація заходів щодо знешкодження джерел і шляхів, що спричиняють вплив іонізуючого випромінювання на людину, та (або) захисту від цього впливу людини;

впровадження пунктів радіаційного контролю продуктів харчування на ринках і в інших місцях їх масової реалізації;

організація постів індивідуальних дозиметричних вимірювань згідно з нормативами, визначеними відповідними центральними органами виконавчої влади;

надання населенню безоплатних консультацій з питань захисту від впливу іонізуючого випромінювання, радіаційного контролю, дезактивації предметів побуту; (Абзац шостий частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)

прокат, ремонт, атестація та
обслуговування побутових
приладів радіаційного контролю;
створення умов для проведення
дозиметричних обстежень,
радіометричних та дезактиваційних робіт на
замовлення населення.

(Абзац восьмий частини першої статті 12 із
змінами, внесеними
згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від
26.04.2001)

Порядок розроблення регіональних програм
захисту населення
від впливу іонізуючого випромінювання
визначається Кабінетом
Міністрів України, а їх фінансування
здійснюється згідно з
законодавством України.

Стаття 13. Обов'язки фізичних та юридичних осіб
щодо захисту

людини від впливу іонізуючого
випромінювання під
час здійснення практичної діяльності

Юридичні та фізичні особи, які
здійснюють практичну
діяльність, зобов'язані: (Абзац перший статті
13 із змінами,
внесеними згідно із Законом N 2397-III ([2397-14](#))
від
26.04.2001)

здійснювати систематичний контроль за
радіаційним станом
робочих місць, приміщень, території, в санітарно-
захисних зонах та
зонах спостережень, а також за викидами і скидами
радіоактивних
речовин;

розробляти обґрунтування додержання норм
радіаційної безпеки
щодо нової (модернізованої) продукції, матеріалів
і речовин,
технологічних процесів і виробництв;

планувати і проводити заходи щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання;
здійснювати контроль і облік індивідуальних доз опромінення персоналу;
організовувати проведення періодичних медичних оглядів персоналу;
регулярно інформувати персонал щодо рівнів іонізуючого випромінювання на робочих місцях та значення отриманих ним доз опромінення;
своєчасно інформувати органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки щодо виникнення аварійних ситуацій, порушень технологічних регламентів, які створюють загрозу для безпеки людини;
забезпечувати реалізацію прав громадян та їх об'єднань на надання інформації щодо стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

Стаття 14. Обов'язки юридичних і фізичних осіб щодо захисту

людини у випадках радіаційних аварій

Юридичні та фізичні особи, які здійснюють практичну діяльність, забезпечують готовність до ліквідації радіаційних аварій згідно з вимогами стандартів, норм і правил захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання, а також умовами отриманих дозволів. До такого забезпечення належить наявність: (Абзац перший частини першої статті 14 із змінами,

внесеними згідно із
Законом N 2397-III ([2397-14](#)) від 26.04.2001)
переліку потенційно можливих радіаційних
аварій і прогнозів
їх можливих наслідків з відповідними обґрунтуваннями;
планів захисту персоналу і населення від
потенційно можливих
аварій та їх наслідків, погоджених з
органом державного
регулювання ядерної та радіаційної безпеки та
органами місцевого
самоврядування та затверджених юридичними або
фізичними особами і
доведених до відома персоналу та населення; { Абзац
третьої частини
першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із
Законом N 5460-VI
([5460-17](#)) від 16.10.2012 }

засобів оповіщення персоналу і населення;
засобів забезпечення ліквідації наслідків
радіаційних аварій;
засобів медичного захисту людини від впливу
опромінення;
засобів індивідуального захисту людини;
засобів індивідуального дозиметричного контролю;
аварійно-рятувального формування з числа
персоналу.

У разі виникнення радіаційної аварії
юридичні та фізичні
особи, які здійснюють практичну діяльність,
зобов'язані:

забезпечити виконання планів захисту
персоналу і населення
від впливу аварії;

інформувати про виникнення радіаційної
аварії органи
державного регулювання ядерної та радіаційної
безпеки, місцеві
органи виконавчої влади та органи місцевого
самоврядування і
оповіщати населення територій, на яких можливе
підвищення рівня
опромінення;

вжити заходів щодо подання медичної допомоги потерпілим внаслідок радіаційної аварії;
здійснити заходи щодо запобігання розповсюдженню радіоактивних речовин у довкіллі;
провести аналіз і підготувати прогноз розвитку радіаційної аварії і змін радіаційної обстановки;
вжити заходів для нормалізації радіаційної обстановки у ході ліквідації радіаційної аварії.

Стаття 15. Забезпечення захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах

Опромінення людей в жилих та виробничих приміщеннях не повинно перевищувати затверджених в установленому порядку нормативів.

Захист людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах, забезпечується такими заходами:

вибором земельних ділянок для будівництва будинків і споруд з урахуванням рівня виділення радону з землі та рівня гамма-випромінювання;

проектуванням і будівництвом будинків і споруд з урахуванням захисту від надходження радону в повітря цих будинків та споруд;

веденням виробничого контролю за вмістом радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах, прийняттям будинків і споруд в експлуатацію з урахуванням рівня вмісту радону в повітрі цих будинків та споруд і рівня гамма-випромінювання;

експлуатацією будинків та споруд з урахуванням рівня вмісту в них радону і рівня гамма-випромінювання; зміною характеру використання будинків та споруд, якщо реальні дози опромінення людини перевищують затверджені в установленому порядку нормативи; заборону застосування будівельних матеріалів і виробів з них, що не відповідають вимогам захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

Стаття 16. Забезпечення захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться в продуктах харчування, продовольчій сировині та питній воді

Вміст радіонуклідів у продуктах харчування, продовольчій сировині та питній воді не може перевищувати затверджених в установленому порядку норм.

{ Частина другу статті 16 виключено на підставі Закону N 442-VII ([442-18](#)) від 05.09.2013 }

Стаття 17. Забезпечення захисту людини під час лікування та здійснення медичної діагностики

Використання у медичній практиці будь-яких джерел іонізуючого випромінювання повинно здійснюватися з обов'язковим застосуванням засобів індивідуального захисту та контролю доз опромінення пацієнтів.

Дози опромінення пацієнтів під час лікування та здійснення медичної діагностики повинні бути настільки низькими, наскільки це можливо для діагностичних або лікувальних цілей, та не перевищувати затверджених в установленому порядку норм.

Доза опромінення, отримана пацієнтом при медичному втручанні, повинна реєструватися, а інформація щодо дози опромінення повинна зберігатися в архівах медичних установ протягом 50 років, а по закінченні зазначеного строку передаватися до Національного архівного фонду.

Пацієнту надається на його вимогу повна інформація про очікувану чи отриману ним дозу опромінення та про можливі його наслідки.

Пацієнт має право відмовитися від медичного втручання, пов'язаного з його опроміненням, за винятком, коли таке втручання пов'язане з виявленням небезпечних інфекційних захворювань.

Стаття 18. Система контролю та обліку доз опромінення населення

Система контролю та обліку доз опромінення населення спрямована на визначення критичних груп людей залежно від умов та місця проживання чи розташування робочих місць та реєстрацію індивідуальних доз опромінення осіб, віднесених до критичної групи.

Щодо осіб з критичної групи людей здійснюється обов'язковий

контроль та облік індивідуальних доз опромінення за умови, що величина ефективної дози опромінення будь-якої людини з критичної групи перевищує дозову межу, яка встановлена відповідними нормативами.

Облік індивідуальних доз опромінення людей, віднесених до критичної групи, ведеться в районному (міському) дозовому реєстрі опромінення, організацію ведення якого здійснюють місцеві органи виконавчої влади.

Визначення, облік та контроль доз опромінення персоналу та населення забезпечуються шляхом створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення. Забезпечення організації створення та функціонування цієї системи покладається на орган державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

{ Статтю 18 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 5460-VI ([5460-17](#)) від 16.10.2012 }

Порядок створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення визначається Кабінетом Міністрів України.

{ Статтю 18 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 5460-VI ([5460-17](#)) від 16.10.2012 }

Р о з д і л І V

КОМПЕНСАЦІЯ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

Стаття 19. Компенсація за перевищення річної основної

дозової межі опромінення

Компенсація за перевищення річної основної дозової межі опромінення надається особам, які проживають або тимчасово перебувають на території України, у випадках:

опромінення, зумовленого впливом практичної діяльності;

помилкового або неправомірного опромінення пацієнтів при медичному втручанні;

вимушеного споживання забруднених радіонуклідами продуктів харчування та питної води;

радіаційно небезпечних умов проживання, праці та навчання.

Компенсація за перевищення річної основної дозової межі опромінення встановлюється у розмірі 1,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян за кожний мілізіверт перевищення встановленої цим Законом допустимої межі опромінення.

Підставою для виплати компенсації особам за перевищення річної основної дозової межі опромінення є зафіксований районним (міським) дозовим реєстром опромінення факт перевищення річної основної дозової межі опромінення не з власної вини особи.

Порядок надання компенсації за перевищення річної основної дозової межі опромінення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Відшкодування шкоди

Відшкодуванню підлягає шкода, заподіяна внаслідок впливу іонізуючого випромінювання життю та здоров'ю людей,

а також майну
фізичних осіб.

У разі смерті особи, що настала внаслідок впливу іонізуючого випромінювання, право на відшкодування шкоди мають особи, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержання від нього коштів на утримання, а також дитина померлого, яка народилася після його смерті.

Підставою для відшкодування шкоди, заподіяної впливом іонізуючого випромінювання, є встановлення факту заподіяння такої шкоди згідно з законодавством України.

Стаття 21. Забезпечення виплат компенсації та відшкодування шкоди

Виплати компенсації за перевищення річної основної дозової межі та відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючого випромінювання, забезпечуються за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб, у результаті практичної діяльності яких сталося перевищення.

Спори щодо виплат компенсації за перевищення річної основної дозової межі опромінення та відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок впливу іонізуючого випромінювання, розглядаються в судовому порядку.

Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

Особи, винні у порушенні законодавства щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання, несуть цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законів України.

Р о з д і л V

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАХИСТУ ЛЮДИНИ
ВІД ВПЛИВУ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ

Стаття 23. Міжнародне співробітництво у сфері захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання.

Якщо міжнародними договорами України встановлені інші норми ніж ті, що передбачені законодавством України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання, то застосовуються норми міжнародного договору.

Р о з д і л VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 24. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, стаття 19 - з 1 січня 2000 року, і не поширюється на випадки перевищення основної дозової межі опромінення, які сталися до набрання чинності цим Законом.

2. Дія цього Закону не поширюється на осіб, які зазнали

впливу іонізуючого випромінювання внаслідок подій,
що сталися за
межами України, якщо таке поширення не передбачене
міжнародними
договорами України.

3. Кабінету Міністрів України у двомісячний
термін:

подати на розгляд Верховної Ради України
пропозиції щодо
приведення законів України у відповідність з цим
Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів,
передбачених
цим Законом;

привести у відповідність з цим
Законом свої
нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд і скасування
міністерствами та іншими
центральною органами виконавчої влади їх
нормативно-правових
актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л.КУЧМА

м. Київ, 14 січня 1998 року
N 15/98-ВР